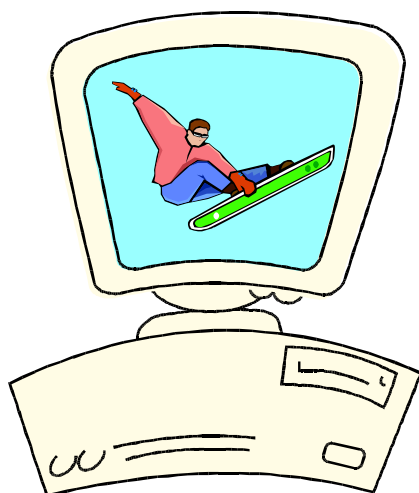

אגף קהילה ומשמר אזרחי
המחלקה לתקשורת
מדור מחקר וניהול ידע
www.police.gov.il

אינטרנט לילדים ולנוער – עצות לגלישה בטוחה

אוקטובר 2001

מפקח תמר מדינה

תוכן עניינים

עמודים	
4 - 3	רקע
6 - 5	אזורי סיכון ברחבי הרשת
8 - 7	עצות שימושיות כלליות
13 - 9	סיכונים אפשריים ועצות להורים
15 - 14	סימני סיכון אצל משתמשים צעירים
17 - 16	עצות למורים בבתי-ספר
	העולם המערבי – התופעה ודרכי התמודדות מרכזיות
	ארצות-הברית
21 - 18	סקר – בטיחות ילדים ונוער באינטרנט
22	מקורות מידע והתערבות
	קנדה
23	הטיפול בנושא פורנוגרפיית ילדים
25 - 24	מידע להתמודדות ולהעשרה
26	לאן לפנות?
27	סיכום
30 - 28	ביבליוגרפיה
34 - 31	נספח א' – מילון מונחים
35	נספח ב' – דוגמאות להטרדה
39 - 36	נספח ג' – כתבות
41 - 40	נספח ד' – דוגמת הסכם משפחתי לבטיחות online

רקע

השימוש באינטרנט החל בשנות ה-60, כרשת תקשורת במשרד ההגנה האמריקאי. לאחר זמן קצר החלו חוקרים מהאוניברסיטאות להשתמש בכלי זה כדי לתקשר עם חוקרים אחרים העובדים באותו התחום. השימוש המאסיבי באינטרנט החל בתחילת שנות ה-90, עם התפתחות הרשת (web), אשר הקלה על מציאת מידע באופן מקוון (online). כיום, מיליוני אנשים ברחבי העולם מחוברים לאינטרנט. אף גורם – מדינה, ארגון, חברה או יחיד, אינו אחראי על האינטרנט ולאף אחד אין בעלות או שליטה עליו. באינטרנט אין גבולות גיאוגרפיים, אין לו התחלה ואין סוף, והוא אינו מבדיל בין המינים, הדתות והגזעים. האינטרנט גדל ומשתנה מידי יום על ידי המשתמשים בו.

לאינטרנט יש הרבה מהמשותף עם אמצעי תקשורת אחרים: כמו שירות הדואר, האינטרנט מאפשר לשלוח מכתבים דרך הדואר האלקטרוני (e-mail); כמו הטלפון, האינטרנט מאפשר למשתמשים לשוחח עם אנשים אחרים דרך קבוצות דיון או דרך אתרי צ'אט (שיחות); כמו הספרייה, האינטרנט מכיל מידע כמעט על כל נושא אפשרי, באמצעות ספרים, מאמרים, וידאו והקלטת מוזיקה; כמו העיתון, האינטרנט מספק מידע חדש כל יום, כולל חדשות מהעולם ומידע בתחומי עסקים, ספורט, טיולים, בידור, פרסומות וכדומה.

האינטרנט הינו כלי, אשר ניתן להשתמש בו ליצירת תקשורת, לקבלת מידע ולתעסוקה בשעות הפנאי. האינטרנט הינו ספרייה המכילה מידע רב על כל נושא, קל לגישה, למחקר וללמידה. בעולם של טכנולוגיה מתקדמת ובעידן של אוטוסטראדת המידע, זהו כלי הכרחי ומרתק עבור ילדים, בני-נוער ומבוגרים כאחד.

האינטרנט הוא, אמנם, כלי חיוני בימינו, אולם כמו בכל דבר טוב, יש בו גם צדדים שליליים, שיש להיות מודע להם, על מנת לדעת כיצד להימנע מהם וכיצד להילחם בהם. עובדה זו מקבלת משנה תוקף בכל הנוגע לאוכלוסיית הגולשים מקרב הילדים ובני-הנוער. האינטרנט אינו רק חלון, שדרכו ילדים יכולים להיכנס לעולם המידע, אלא הוא עלול להיות, לעתים, פתח כניסה לגורמים שעלולים לפגוע, בצורות שונות, במשתמשים אחרים. על כן, חובה להשתמש בכלי זה בצורה זהירה וחכמה.

כמו מרבית ההורים, המחנכים את ילדיהם כיצד להתמודד עם זרים, אלו סרטים מותר לראות בטלוויזיה או בקולנוע ולאילו מקומות מותר להם ללכת, חשוב לקבוע מערכת נורמות וחוקים דומים לילדים אשר משתמשים באינטרנט, ולהיות מודעים לשימוש שהם עושים בו.

אף אחד לא יכול לפגוע בבני-הנוער ובילדים דרך האינטרנט, אלא אם "פותחים בפניהם את הדלת" ולא שומרים על כללי בטיחות בסיסיים, אשר יפורטו בהמשך.

בנוסף, על ההורים לוודא, שהגלישה ברשת אינה באה במקום מחויבויות הכרחיות אחרות, (הכנת שיעורי בית) או כתחליף לפעילויות חברתיות או לעיסוקים חיוביים אחרים.

הסקירה מיועדת לילדים ולבני-נוער המשתמשים באינטרנט, הן למטרות חינוכיות והן בשעות הפנאי, וכן להורים, אשר בביתם מצוי מחשב ביתי עם כניסה לאינטרנט. כמו כן, ישנו פרק המופנה למורים המלמדים מחשבים ואינטרנט בבתי-הספר.

מטרת הסקירה אינה מניעת השימוש באינטרנט, מאחר ואלה המעוניינים להשתמש בכלי זה יעשו זאת על אף המניעה. המטרה הינה לחנך, להסביר, ללמד ולהביא לידיעת המשתמשים כיצד להשתמש בחכמה ובתבונה בכלי זה, שיכול להביא תועלת רבה, בלי להיפגע מהסכנות הטמונות בו, וכיצד לנתב את השימוש בו לכיוונים חיוביים וחינוכיים.

לנוחותכם, בסוף הסקירה מופיעים מספר נספחים הרלוונטיים לנושא הסקירה. (בנספח א', מצוי מילון מונחי מחשב, הכולל מונחים שכיחים הקשורים הן לתחום המחשבים והן לתחום האינטרנט; בנספח ב', מתוארות דוגמאות להטרדה, שבהן נתקלו המשתמשים במהלך השימוש באינטרנט; בנספח ג' ישנן כתבות בנושא ובנספח ד' מצויה דוגמת הסכם משפחתי לבטיחות online).

אזורי סיכון ברחבי הרשת

אתרי אינטרנט

אתרי האינטרנט מעניקים למשתמשים את האפשרות לקרוא עיתונים, לסייר במוזיאונים, לבקר בארצות שונות, לשחק במשחקים, להתבונן בתמונות, לאסוף מידע עבור שיעורי הבית וכדומה. למעשה, ישנם מיליוני אתרים, כמעט על כל נושא.

ישנם אתרים טובים ומועילים, אך לצד אלה, קיימים אתרים שאינם מועילים כלל, ובהם כאלה אשר מכילים חומר שאינו מתאים לילדים ולנוער. אלה הם האתרים הכוללים פורנוגרפיה, אלימות, גזענות והשפלה. החומר המופיע באתרים אלה עלול להזיק אף למבוגרים.

במידה שנכנסים לאתרים אלה, יש לעזוב אותם מיד על-ידי לחיצה על כפתור ה-home, אשר מוביל ישירות לעמוד הבית, על-ידי מעבר לאתר אחר או על-ידי סגירת האינטרנט.

בנוסף להצגת מידע, לעתים מתבקשים המשתמשים למסור מידע על עצמם כתנאי לכניסה לאתר. המידע המבוקש יהיה שם, כתובת, כתובת דואר אלקטרוני וכדומה. במקרה הטוב, השם יופיע במאגר מידע, בדרך כלל לצורך שיווק. אולם, במקרה הרע, ישתמשו בשם כדי להזיק לאותו אדם או לנצלו. לכן, יש לאסור מפורשות לרשום את הפרטים האישיים באינטרנט בלי לבקש את רשות ההורים לכך.

חדרי שיחה – צ'אט

חדרי השיחה מאפשרים למשתמשים להיות בקשר, דרך "שיחה חיה", עם אנשים מכל העולם. כל אחד בחדר השיחה יכול לראות את מה שהמשתתף האחר כותב. ישנם כמה סוגי חדרי שיחה: חדר שיחה שבו כל המשתתפים יכולים להשתתף בשיחה בצורה שווה או חדרי שיחה, שבהם יש "דובר" אשר מוביל את הדיון. ישנם חדרים אשר בהם יש "שומר" או "משגיח" שאחראי על שמירת הסדר, אך גם בחדרים אלה, מה שמודפס על-ידי המשתתפים מוצג מיידית. השומר או האחראי יכולים "לזרוק" משתתף מהחדר, אם הוא מתנהג בצורה לא נאותה. אולם, השומר או האחראי אינם יכולים למנוע מהמשתתף להיכנס לחדר שיחה פרטי ולדבר עם משתתף אחר, אשר עלול לגרום לו נזק או לכתוב עליו דברים, אשר עלולים לסכן אותו.

חדרי השיחה הם, כנראה האזורים המסוכנים ביותר באינטרנט. היכרות "חברים" באינטרנט הינה תופעה שכיחה ומקובלת. המשתתף נכנס לחדר, מתחיל לשוחח עם מישהו ובטח שם לבו לכך, הוא מפתח מערכת יחסים. מערכת היחסים יכולה להיות טובה וחיובית, אך לפעמים, עלולה להיות שלילית ואף מסוכנת. לעתים, אנשים משתמשים בחדרי השיחה כדי לנצל אנשים אחרים ולפגוע בהם.

דואר אלקטרוני

ההתקשרות דרך הדואר האלקטרוני מתבצעת, בדרך-כלל, "אחד על אחד" (one on one). כמו בדואר הרגיל, המשתמש כותב והמכותב משיב.

השימוש בדואר האלקטרוני אינו רק לצרכי התכתבות רגילה, אלא גם לצרכי שיווק (הצעות לרכישות שונות) ואף להעברת מידע מיני, אלים או גזעני.

חלק מכתובות הדואר האלקטרוני עלולות להיות לא אמיתיות, וזאת כדי שמקבלי ההודעה יפתחו אותן, בחושבם שההודעה נשלחה מאדם מוכר. בצורה כזו, המשתמשים נחשפים לחומר לא רצוי, שלילי ולעיתים אף הרסני (לדוגמא: החדרת וירוסים למחשב, אשר עלולים להרוס את המחשב עצמו).

יש להיזהר בכתיבת פרטים אישיים או בפרסום תמונה אישית, מאחר שההפצה באמצעות הדואר האלקטרוני, הינה עצומה וחובקת עולם.

קבוצות דיון

קבוצות הדיון הינן מקומות, שהמשתמש יכול לקרוא הודעות ולשלוח הודעות, לאו דווקא בזמן אמת (online). ההודעה שנשלחת נשארת בקבוצת הדיון, כדי שאנשים אחרים יוכלו לקרוא אותה מאוחר יותר. ניתן להשתמש בקבוצות הדיון גם להעברת תוכנות מחשב, תמונות, סיפורים וכדומה.

ישנן קבוצות דיון כמעט על כל נושא, ומשתמשים בהן כדרך לענות על שאלות ולשתף במידע (לדוגמא: תחביבים ומוסיקה). הסיכון הגדול ביותר הינו מתן מידע אישי על עצמך, אשר עלול להגיע לידיים הלא נכונות.

עצות שימושיות כלליות להורים

בראש ובראשונה, על ההורים ללמוד בעצמם על מדיית האינטרנט, על שירותי ה-online השונים ועל המידע הזמין ברשת. בלי לדעת מול מה הם מתמודדים ובמה ילדיהם עוסקים, לא יהיה ביכולתם להשגיח עליהם, לייעץ להם ולעזור להם בעת הצורך. יש לזכור, שאם הילדים הם היחידים בבית המשתמשים במחשב, ההורים אף פעם לא יידעו מה מעשיהם באינטרנט.

יש למקם את המחשב במקום מרכזי בבית, ולשקול להפוך את השימוש באינטרנט לפעילות משפחתית. יש לוודא שהמסך פונה לכיוון מרכז החדר ולא לכיוון הקיר, דבר אשר יוצר מעין נישא פרטית וסודית. רצוי לא לאפשר לילדים להכניס מחשב לחדר הפרטי.

על ההורים להבין שהם וילדיהם צריכים לעבוד כצוות. הכוונה הינה לדון יחדיו בחוקים, בהגבלות ובמתן קווים מנחים לגבי השימוש באינטרנט: זמן השימוש, סוגי האתרים, סוגי הציאטים (לחדרי צ'אט שונים יש חוקים משלהם ואנשים שונים נכנסים אליהם) וכדומה. יש לקבוע מראש את העונש במידה והילדים עוברים על החוקים.

על ההורים לוודא כי ילדיהם ויודעים את חוקי השימוש באינטרנט, לדוגמא: האיסור לפרסם את שמם האמיתי, מספר הטלפון, כתובת הבית וכתובת בית-הספר או להסכים להיפגש עם משתמשים אחרים, פנים מול פנים לבד, בלי ידיעת ההורים, במקום שאינו ציבורי או לבד (ללא ליווי הורים / מבוגר / חבר). כמו כן, יש להורות לילדים ולבני-הנוער לא לשלוח תמונות אישיות שלהם וכן לא לקבל תמונות מאנשים זרים או תכניות, אשר עלולות להכיל וירוסים.

ההורים חייבים להיות מעורבים, בצורה אקטיבית, במעשי ילדיהם באינטרנט, וליידע את ילדיהם בהתעניינותם במעשיהם באינטרנט. כמו כן, על ההורים לחנך את ילדיהם בצורה ריאלית לגבי האינטרנט, לדוגמא: יש להסביר להם שלא כל מה שמפורסם באינטרנט או כל מה שמספרים להם חבריהם ב-online, הוא אכן אמת.

יש ליצור אווירת אמון בין ההורים לבין הילדים, כדי שהילדים ירגישו שהם יכולים לספר להורים על מעשיהם באינטרנט ועל מקרים, שבהם הם נתקלו במידע או בחומר לא רצוי.

על ההורים לדרוש מהילדים לשתף אותם במידע לגבי חבריהם באינטרנט. כפי שההורים מכירים את חברי ילדיהם מהגן, מבית-הספר ומהשכונה, כך עליהם להכיר את חבריהם ה"וירטואליים". בנוסף, על ההורים להתוודע להרגלי השימוש של ילדיהם בדואר האלקטרוני.

יש צורך בהשגחה אישית של ההורים בזמן שילדיהם הקטנים משוטטים באינטרנט, כשהם בציאט או מחוברים לדואר האלקטרוני. כמו שההורים לא מאפשרים לילדיהם הקטנים להסתובב לבדם ברחובות העיר, כך אסור לאפשר להם "לשוטט" לבדם באינטרנט. יש לדרוש מהם להיות עם הורה, מבוגר או עם חבר. מילדים מבוגרים יותר ניתן לבקש שישבו מול המחשב ביחד עם חבר.

קיימות בשוק תוכנות, המאפשרות מניעת כניסה לאתרים מסוימים. יש להשתמש בפילטרים ומסנני אתרים אלה, כדי למנוע גישת משתמשים צעירים לאתרי מבוגרים ברשת, על פי קביעת ההורים.

על ההורים להשגיח על חשבון הטלפון של המודם, ולבדוק את המספרים שאינם מוכרים בחשבון.

הכרחי שרק להורים תהיה הסיסמה לחשבון המרכזי של האינטרנט.

יש לבדוק בקפדנות את הכתובות שרושמים באינטרנט לפני שנכנסים לאתר (לפני הלחיצה על מקש ה- enter), ולוודא שהכתובת נכונה, על מנת להבטיח הגעה לאתר הנכון ולמנוע הגעה לאתרים לא רצויים.

מומלץ להורים לכתוב ביחד עם ילדיהם הסכם משפחתי לגבי השימוש באינטרנט. בהסכם יפורטו תנאי השימוש, חוקים שונים, זמן השימוש וכדומה. דוגמא להסכמים מפורטים של התחייבות הילדים והתחייבות ההורים, ניתן לראות בנספח ד'.

סיכונים אפשריים ועצות להורים

כאמור, לצד עוצמתו של האינטרנט, טמונות בו גם לא מעט סכנות, במיוחד לגולשים הצעירים.

חולי מין ופדופילים

רשתות הצ'אט הינן המקום המרכזי שבו חולי מין ופדופילים משייטים, בחיפוש אחר ילדים פגיעים ורגישים. היות וברשת האינטרנט יש מידה רבה של אנונימיות, עברייני המין יכולים להונות ולרמות את המשתמשים הצעירים, באשר לגילם או למינם. לדוגמא: אדם המתאר עצמו כילדה בת 12, יכול להיות, למעשה, גבר בן 40. אותם עבריינים יוצרים לעתים קשרים קרובים ואינטימיים עם ילדים ועם בני-נוער, תוך העמדת הפנים שהם מאותה קבוצת גיל.

מאחר שקשה, ולעתים אף לא ניתן, לזהות את האנשים ה"מסתתרים מאחורי המחשב", על ילדים ובני-נוער להיות זהירים, כאשר הם משוחחים עם מישהו, המתיימר להשתייך לקבוצת הגיל שלהם.

עבריינים מתמקדים בילדים המצטיירים כבודדים, בעלי ביטחון עצמי נמוך, אשר הוריהם אינם משגיחים עליהם או שאינם בעלי ידע וניסיון באינטרנט. עניין שכיח בקרב פדופילים הוא להפוך ולהיות "איש הסוד" של הילד, והם, לעתים קרובות, ילמדו את הילד כיצד לשמור בסוד את חברותם המקוונת מפני מההורים.

עצות להורים

יש להזהיר את הילדים לגבי הימצאותם של חולי מין ופדופילים באינטרנט, אשר מנסים לפתות ילדים ובני-נוער דרך כלי זה. במידה שהילדים לא ילמדו על הנושא מהוריהם, הם עלולים ללמוד זאת "על בשרם", מהפדופילים עצמם.

על ההורים ללמוד לזהות סימני אזהרה המעידים על מעורבות של הילדים בקשר מיני עם אנשים מבוגרים באינטרנט, במערכת יחסים של ניצול. הסימנים לכך יכולים להיות: עוינות כלפי ההורים, התרחקות מחברים ומפעילויות שונות שאפיינו את הילדים בעבר, סימנים של התמכרות לאינטרנט, שמירת סודיות באשר לשימוש באינטרנט ולחברים שאיתם המשתמשים נמצאים בקשר וכן הרצון להיות לבד מול המחשב, ללא חבר או ללא השגחה.

יש לזכור, שחולי מין ופדופילים זקוקים לפרטיות ולסודיות כדי לפתות את הילדים. על כן, ישנה חשיבות רבה שהילדים לא ישוטטו ללא השגחה באינטרנט ושהם ישתפו את ההורים במעשיהם.

יש להבין, שכאשר ילדים מגיעים לגיל הבגרות, הם עלולים לחפש, במודע, אחר מידע הקשור לעולם המבוגרים, באמצעות שיחות, קבוצות דיון ואתרים בנושאים מיניים. על ההורים לדבר עם בני-הנוער על כך, כפי שהם מדברים עמם על נושאים אחרים (סמים, אכזרה וכדומה).

פורנוגרפיה של ילדים

למשתמשים באינטרנט ישנה גישה קלה לפורנוגרפיה בכלל ולפורנוגרפיה של ילדים, בפרט, באמצעות תמונות וקבוצות דיון. לעתים, המשתמשים נתקלים במידע מסוג

זה גם כאשר הם אינם מחפשים את החומר הנ"ל. מנגד, ישנם מקרים שבני-נוער יחפשו בצורה אקטיבית מידע או דיונים בנושא, כחלק מתהליך התבגרותם, סקרנותם והתעניינותם בעולם המבוגרים.

עצות להורים

על ההורים להחליט על הגיל המתאים, לדעתם, ליצירת קשרים דרך האינטרנט ו/או הצ'אט.

רשת האינטרנט והשירותים השונים שהיא מציעה פתוחה לכול. ההחלטה לאיזה מידע הילדים ובני הנוער יכולים להיכנס ואיזה לחסום, מצויה בידיהם של ההורים ושל המורים. יש להשתמש בתוכנה החוסמת אתרים לפי בחירה, אולם יש לזכור, שאין כיום טכנולוגיה שאותה לא ניתן לפרוץ.

רומנטיקה באינטרנט

הקשרים הרומנטיים ברשת נפוצים מאוד, בכל הגילאים. טבעי הוא, שבני-נוער יעתיקו את רצונות ה-offline לעולם ה-online. כתוצאה מכך, חלק מבני-הנוער היום "יוצאים" online, עוד לפני שהוריהם מאשרים להם לצאת offline.

באמצעות האינטרנט, בני-נוער יוצרים לעתים קרובות קשר עם אנשים, אשר לא נמנים עם קבוצת הגיל שלהם (להבדיל מהקשרים שהם יוצרים בבית-הספר עם בני גילם), אלא עם בני-נוער מבוגרים יותר ואף עם אנשים מבוגרים. בני הנוער טועים בכך שהם סומכים על חבריהם המקוונים בקלות יתרה, ושוכחים שכל אחד יכול להעמיד פנים שהוא משהו אחר.

מערכות היחסים המקוונות אינן פיזיות, אך השיחה יכולה להיות בעלת אוריינטציה פיזית-מינית. המהירות שבה ניתן להגיע לאינטימיות מקוונת יכולה לגרום לבני-נוער להאמין, שהם מכירים, כביכול, את מי שהם בקשר "אינטימי" איתו טוב יותר ממה שהם באמת מכירים.

ישנם מקרים, שבהם בני נוער יכולים להחליט להכיר את חבריהם מהאינטרנט ולהיפגש עמם. כך הקשר הופך מקשר וירטואלי לקשר פנים מול פנים. לעתים, מפגשים מסוג זה יכולים להוביל לתוצאות לא רצויות והרסניות, דוגמת - בריחה מהבית או אף גרוע מכך - ניצול מיני, אונס וחטיפה.

עצות להורים

יש ללמד את בני הנוער על הנושאים הקשורים לרומנטיקה דרך המחשב, ולקבוע גבולות להתנהגות הנוער בזמן השיטוט באינטרנט, בתחום זה.

על ההורים לדעת כיצד לאמת באופן ודאי את פרטי החברים המקוונים של ילדיהם.

במידה שבני-הנוער והילדים אכן מעוניינים להיפגש עם חבריהם הווירטואליים, יש לוודא, שהפגישה תערך במקום ציבורי ובנוכחות הורה / מבוגר / חבר נוסף.

התמכרות

התמכרות לאינטרנט עלולה להביא לירידה בלימודים ולפגיעה בחיי החברה של המתמכרים.

האינטרנט, בדגש על הצ'אט, הוא מדיום ממכר, ושימוש אינטנסיבי בו עלול לגרום לאובדן תחושת הזמן. ללא השגחה מתאימה וניהול זמן נכון, ילדים ובני-נוער המשתמשים בכלי זה, עלולים לזנוח את חובותיהם לבית-הספר ואת חבריהם, למען הצ'אט באינטרנט.

ילדים עלולים לראות באינטרנט משחק אלקטרוני. הם יכולים לשחק בו שעות על גבי שעות, בלי להבין שהאינטרנט הינו שער כניסה לעולם האמיתי, ובו סכנות עולמיות אמיתיות.

שיבה ארוכה מול המחשב עלולה לגרום, עם הזמן, גם לבעיות רפואיות: בעיות עיניים, לבעיות מפרקים בידיים, לבעיות גב וכדומה.

עצות להורים

יש לקבוע חוקים והגבלות לגבי זמן השימוש של הילדים ובני הנוער באינטרנט.

ניתן להציב תנאים להכנסת האינטרנט הביתה: אין לרדת בלימודים ויש להמשיך ולעסוק בפעילויות חברתיות שלא קשורות למחשב, כגון: ספורט, חוגים וכדומה.

יש לעודד את הילדים ואת בני-הנוער להשתמש באינטרנט לא רק לצורכי שיחה, אלא גם לצורכי לימודים והעשרה.

יש להקפיד על חיפוש סימני אזהרה בכל הקשור לשימוש מופרז באינטרנט ובשירותי ה-online השונים.

כנופיות

בני-נוער מחפשים שייכות online, באמצעות המחשב והאינטרנט, בדיוק כפי שהם מחפשים שייכות offline, באמצעות פעילויות חברתיות – ללא המחשב. לכן, חלק מבני-הנוער מוצאים בכנופיות באינטרנט דבר "גזעי" ("cool") ומעריצים את מנהיגיהן, שלעתים מתגלים כבני נוער גאוניים בעלי I.Q. גבוה. בני-נוער, "פריקים" של מחשבים, אשר נמשכים לתחום הטכנולוגיה, עלולים לבודד עצמם מבני-נוער אחרים.

חלק מכנופיות אלו סוחרות בפורנוגרפיה, בתוכנות פירטיות ועוסקות בפיצוח מערכות מחשב. כנופיות אחרות נלחמות אחת בשנייה דרך הצ'אט, מפעילות טירור ברשת או תוקפות את חברות ספקי העמיתים, דבר שאינו חוקי. כנופיות אלו דומות לכנופיות הרחוב המוכרות.

הן עלולות לערב בני נוער צעירים בפעילות בלתי חוקית באינטרנט, כגון חדירה למערכות מיחשוב, סחר בתוכנות פירטיות וכדומה. בני-נוער עלולים להפוך לבריונים ולמטרדים דרך שירותי ה-online. בארה"ב, חלק מפעילויות אלה מסווגות כעבירות, אשר העונש המירבי עליהן, למבוגרים, הינו 10 שנות מאסר. הורים יכולים למצוא עצמם נתבעים על פעילות בלתי חוקית של ילדיהם באמצעות המחשב, וחלקם אף נתבעו על ידי קורבנות ההתקפות בתואנה של השגחה לקויה. כנופיות נוער באינטרנט מעודדות מרידה בסמכות.

עצות להורים

על ההורים לחנך את ילדיהם לא להיכנע ללחץ המופעל עליהם, להצטרף לכנופיות באינטרנט.

על ההורים ללמוד לזהות תוכנות חשודות במחשב הביתי, כולל תוכנות פירטיות לא חוקיות.

אם לילדים יש פוטנציאל גבוה בתחום המחשבים, יש לעודד אותם לתעל את הפוטנציאל לאפיקים חיוביים, כגון: קורסים בתכנות.

הימורים

ישנם אתרים באינטרנט אשר מאפשרים לגולשים להמר בכסף אמיתי או "רק בשביל הכיף". אינטרנט קזינו וסוגים אחרים של הימורים מקוונים אינם חוקיים ואסורים על ילדים ועל בני-נוער.

הגולשים אשר משתתפים בהימורים מקוונים, מסתכנים בהופכם יעד להונאה בסכומי כסף גדולים. אין שום ערבויות לתשלום הפרס, לגיטימיות או להוגנות, כאשר מדובר בהימורים מסוג זה.

מאחר שההימורים המקוונים יכולים להתבצע בפרטיות, בתוך בית, משרד, חדר וכדומה, אין שום מגע אנושי, שבכוחו, לעתים, למנוע מבני-נוער להמר.

מרבית אתרי ההימורים המקוונים דורשים מהמהמרים להשתמש בכרטיס אשראי. ילדים ובני-נוער יכולים להשיג את הכרטיסים הנ"ל ולבזבז סכומי כסף גדולים עוד לפני שיתגלו.

עצות להורים

יש להסביר לילדים ולבני-נוער שהימורים הינם בניגוד לחוק, ושהעוסקים בהימורים מקוונים, מטרתם הונאה וקבלת כספים במרמה.

על ההורים להשגיח על חשבון כרטיס האשראי שלהם, ולבדוק שאין בו חריגות לא ברורות.

פרסום באינטרנט

יותר ויותר חברות משתמשות באתרי האינטרנט שלהן, לפרסום מוצריהן (קוקה-קולה, דיסני ו-ToysRus). באמצעות משחקים, פרסים, מתנות והצעות אחרות המשווקים מפתים את הילדים ואת בני-הנוער למלא פרטים אישיים על עצמם ועל בני משפחותיהם. הציבור בכלל, והמשתמשים הצעירים בפרט, אינם מודעים לכך שהמידע האישי שהם מסרו, הכולל שמות, גילאים, כתובות ומספרי טלפון, ייקנה וימכר על ידי ברוקרים בשוק הפרסום והשיווק.

עצות להורים

יש ללמד את בני-הנוער ואת הילדים להיות חשדנים לגבי כל סוג של חדירה לפרטיות על ידי מילוי טפסים מקוונים באינטרנט.

יש לבקש מהגולשים הצעירים לברר עם הוריהם אם הם מאשרים מילויים של סקרים באינטרנט, לפני שהם ממלאים אותם.

יש לוודא עם הילדים, שהם אכן מבינים שאסור להם לתת כל מידע אישי לגביהם (שם פרטי ומשפחה, גיל, כתובת, מספר טלפון, שם בית הספר וכדומה), באמצעות האינטרנט או הצאט'.

סימני סיכון אצל משתמשים צעירים

ילדיך מבליים זמן רב online, במיוחד בשעות הלילה

מרבית הילדים ובני הנוער אשר נופלים קורבנות לעברייני מין דרך המחשב, מבליים זמן רב מאוד מול המחשב, במיוחד בחדרי הצי'אט. לרוב, הם נכנסים לצי'אט לאחר ארוחת הערב ובסופי שבוע. הם יכולים להיות "ילדי מפתח", אשר נשארים לבדם בבית לאחר חזרתם מבית הספר. בחדרי הצי'אט הם מדברים עם חבריהם, פוגשים אנשים חדשים, מעבירים את הזמן ולפעמים, מחפשים מידע הקשור למין. הגלישה בשעות הערב היא המסוכנת ביותר למשתמשים הצעירים, מאחר שעברייני המין הממוחשבים, אשר עובדים במשך היום, מבליים את זמנם בערבים בפיתוי ילדים ובני-נוער.

מציאת חומר פורנוגרפי על המחשב של ילדיך

לעתים קרובות, עברייני מין מספקים לקורבנות הפוטנציאליים שלהם חומר פורנוגרפי, במטרה לפתוח עמם דיון בנושאים מיניים וכדי לפתות אותם. פורנוגרפיה של ילדים יכולה להראות לקורבנות הילדים שמין בין ילדים ומבוגרים הינו, לכאורה, דבר "נורמלי". הורים צריכים להיות מודעים לעובדה, שילדיהם עלולים להחביא את הקבצים המכילים חומר פורנוגרפי על דיסקטים ולא במחשב עצמו, בעיקר כאשר ישנם בבית משתמשים נוספים במחשב.

ילדיכם מתקשרים או מקבלים שיחות טלפון מגברים שאינכם מכירים

במידה שהילדים יהססו למסור את מספר הטלפון שלהם לחבריהם בצי'אט, סביר כי עברייני המין הממוחשבים יתנו את מספר הטלפון שלהם. בצורה כזו הם יוכלו לגלות בעתיד את מספר הטלפון של הילדים. לחלק מהעבריינים יש מספר שניתן לחייג אליו חינם (לדוגמא: 1-800) כך שהקורבן הפוטנציאלי יתקשר אליהם בלי שהוריו יידעו על כך. עבריינים אחרים יציעו לקורבנות להתקשר על חשבון העבריינים (גוביינא). בשני מקרים אלה, העברייני יוכל לגלות את מספר הטלפון של הקורבנות, עם התקשרותם אליו.

ילדיכם מקבלים דואר, מתנות או חבילות מאדם שאינכם מכירים

כחלק מתהליך הפיתוי והשידול, העבריינים שולחים לקורבנותיהם הפוטנציאליים מכתבים, תמונות ומתנות. ישנם עבריינים שאף שלחו עבור הקורבן כרטיסי טיסה, כדי שיוכלו להיפגש עמם.

הילדים ובני-הנוער מכבים במהירות את המחשב או מחליפים את מה שמצוי על המסך כאשר ההורים נכנסים לחדר

גולשים צעירים אשר מסתכלים במחשב על תמונות פורנוגרפיות או משוחחים בנושאים מיניים, אינם רוצים שהוריהם יראו זאת על מסך המחשב שלהם.

ילדיכם מתרחקים מהמשפחה

עברייני מין יעבדו קשה מאוד כדי להרחיק את הילדים מבני משפחותיהם או כדי לנצל את מערכת היחסים המשפחתית למטרותם.

ילדיכם משתמשים בחשבון online אשר שייך למישהו אחר

גם אם ההורים אינם מנויים לאינטרנט ואין להם חשבון אינטרנט, עברייני מין יכולים, לפעמים, למסור לקורבנות פוטנציאליים חשבון אינטרנט כדי שבאמצעותו, יוכלו ליצור עמם קשר.

סימנים כלליים להיות הילדים בסיכון

- ♣ התנהגות מינית לא נאותה או שימוש בביטויים מילוליים מיניים (באופן שלילי).
- ♣ התנהגות אגרסיבית של הילדים (מעבר להתנהגות הנורמטיבית שלהם).
- ♣ דיכאון או בכי ללא סיבה נראית לעין.
- ♣ דיווחי מורים על ירידה פתאומית בהישגים הלימודיים.
- ♣ סיוטי לילה או הרטבה.

יש לזכור : הסימנים הכלליים יכולים להצביע על בעיות אחרות, לאו דווקא בעיות הנוצרות כתוצאה מהשימוש באינטרנט. אולם, אם הסימנים הנ"ל מופיעים במקביל להתנהגות חשודה אחרת, הקשורה לפעילויות באינטרנט, יש לתת את הדעת על כך ולבדוק לעומק.

עצות למורים בבתי-ספר

מורים אשר עוסקים בלימוד מחשבים בבתי-ספר ויש להם נגיעה לאינטרנט, מתמודדים עם אותם קשיים ועם אותם מקרים, שעמם מתמודדים הורים (חולי מין ופדופילים, פורנוגרפיה, כנופיות, רומנטיקה וכדומה, כמפורט לעיל).

בית הספר הינו מקום חינוכי, על כן, לא יעלה על הדעת שמקום כזה יאפשר גישה חופשית של התלמידים לאתרים לא חינוכיים כאתרים פורנוגרפיים. הדרך הטובה ביותר להגביל את הגישה לאתרים שונים באינטרנט הינה לאפשר לתלמידים גישה רק לאתרים נבחרים מסוימים, לצורכי לימוד בלבד. לדוגמא: מורה להיסטוריה המעוניין לחשוף את תלמידיו לאתרים בנושא, יחפש את האתרים הרלבנטיים באינטרנט, יוריד אותם למחשב ויראה אותם ב-offline. בצורה כזו ניתן ליצור גישה אך ורק לאתרים מתאימים, בכל נושא, בלי לדאוג למעשי התלמידים, כאשר לא מפקחים עליהם.

באשר לנושא הכנופיות באינטרנט, ידוע על מקרים שבהם תמונות שהורדו מהאינטרנט, נמכרו בבית-הספר. מורים עלולים להימצא אחראים על פעילות לא חוקית של תלמידיהם (סחר בפורנוגרפיה, תוכנות לא חוקיות, כניסה לא חוקית למחשבים, הפצה מאסיבית של מידע שלילי וכדומה). על המורים להיות מודעים לקיומן של הכנופיות באינטרנט, לדעת מה מאפיין אותן, מה מושך את התלמידים להצטרף אליהן וכיצד לעודד את התלמידים להתרחק מהן.

ידוע כי השימוש באינטרנט הינו ממכר. על המורים ללמד את התלמידים מהו ניהול זמן ולאכוף את ניהול הזמן בזמן הגלישה באינטרנט. לאור הסיכונים, במידה שאין למורים תכנית ברורה ומובנית לגבי השימוש באינטרנט, רצוי שהם לא יתנו לתלמידים יד חופשית בנושא.

בני-נוער רבים מקיימים קשרים רומנטיים דרך הצ'אט. מורים יכולים ללמד מיומנויות בצ'אט באמצעות הקמת רשת צ'אט באינטראנט בכיתה (רשת פנימית של בית-הספר או הכיתה ולא רשת חיצונית כמו האינטרנט), כך שהתלמידים יוכלו לשוחח אחד עם השני, אך לא יוכלו לשוחח עם משתמשים מחוץ לכיתה הלימוד או מחוץ לכותלי בית הספר. על המורים לוודא, כי התלמידים מבינים עד כמה קל לעקוב אחרי משתמשים אחרים בזמן שהם משוחחים. יש ללמד אותם להיות זהירים לגבי שיתוף זרים במידע פרטי אודותם, דרך האינטרנט. כמו כן, על המורים לעקוב אחר פעילות התלמידים בצ'אט, ולבדוק שהם לא פתחו חשבון של דואר אלקטרוני דרך מחשבי בית הספר.

ניתן לכתוב הסכם בין התלמידים לבין המורים לגבי השימוש באינטרנט, כפי שעושים, לעתים, ההורים עם ילדיהם. ביצירת "מדיניות לשימוש מקובל באינטרנט" בבית-הספר, אשר התלמידים יחתמו עליו, יש להתייחס למספר נקודות:

1. השימוש באינטרנט בבית-הספר הוא זכות ולא חובה, ושימוש לרעה בזכות זו יכול לגרום לאיבוד הזכות.
2. שימוש מקובל באינטרנט בבית-הספר מתייחס לצרכים חינוכיים ולמחקר על פרויקטים של בית הספר בלבד, תחת פיקוח המורים.

3. השימוש באינטרנט צריך להתבצע בצורה נימוסית, תוך מתן כבוד לאחרים.
 4. יש להדגיש כי המונח "שימוש בלתי מקובל באינטרנט בבית הספר", מתייחס לדברים הבאים:
 - א. ביצוע פשעים.
 - ב. בריונות והטרדה.
 - ג. הפרת זכויות יוצרים, כגון: שכפול קבצי מוסיקה, תמונות או תוכנות (עבירות "קניין רוחני").
 - ד. העברת חומר תועבה או איומים.
 - ה. העברת מידע שגוי, מעליב, גזעני וכדומה.
 - ו. פריצה לקבצים פרטיים במחשבים של אנשים אחרים.
 - ז. התחזות לאחרים.
 - ח. משחק במשחקים אלקטרוניים, אלא אם קיבלו אישור מהמורים.
 - ט. עקיפה ו/או פריצת הפילטרים שחוסמים את הגישה לאתרי אינטרנט מסוימים, על-פי החלטת בית הספר.
 5. תלמידים יסכימו לא לתת לאף אחד פרטים מזהים על עצמם באינטרנט ואף לא את שם בית הספר ואת מיקומו.
 6. הורי התלמידים יהיו אחראים על כל חבלה או נזק שיגרמו למחשבי בית-הספר על-ידי התלמידים, כתוצאה מזדון, מהזנחה, מהתרשלות או מפזיזות.
- על הנהלות בתי-ספר להוציא נוהל מסודר לכל המורים העוסקים באינטרנט, שעניינו דרכי התמודדות עם בעיות שונות, שעמן המורים עלולים להתמודד בזמן שהתלמידים משתמשים באינטרנט בבית-הספר.
- מורים אשר אינם מכירים את האינטרנט בצורה טובה מאוד ואינם יודעים להשתמש במחשבים בצורה טובה מאוד, אסור להסמיכם או להכשירם לפקח על התלמידים אשר עובדים עם האינטרנט.
- למען הקטנת הסכנה לאחריות, המלצתנו לפנות לקבלת ייעוץ משפטי בנושא, אשר יסייע להנהלת בית-הספר לקבוע מדיניות שימוש מקובל באינטרנט. כן יש לקבל אישור מההורים על השימוש.

העולם המערבי – התופעה ודרכי התמודדות מרכזיות

ארצות-הברית

סקר – בטיחות ילדים ונוער באינטרנט

היקף התופעה הנדונה בסקירה זו והסיכונים הרבים הטמונים באינטרנט, מומחשים היטב בסקר בנושא קורבנות ילדים ונוער באינטרנט, שנערך על ידי המרכז לחקר פשעים כנגד ילדים באוניברסיטת ניו-המפשייר, בארה"ב, בין אוגוסט 1999 לפברואר 2000, בסיוע המרכז הלאומי לילדים נעדרים ומנוצלים (National NCMEC – Center for Missing & Exploited Children).

במסגרת הסקר הועברו שאלונים ל-1,501 ילדים ובני-נוער בני 10 – 17, אשר משתמשים באינטרנט בקביעות. "שימוש קבוע" הוגדר כשימוש באינטרנט לפחות פעם בחודש בחצי השנה האחרונה, בבית, בבית-הספר, בספרייה, בבית של מישוהו אחר או בכל מקום אחר. בנוסף, הילדים גם רואינו.

הורי הילדים גם כן השתתפו בסקר, באמצעות ריאיון קצר.

בסקר חיפשו ארבעה סוגים של קורבנות ילדים ונוער באינטרנט:

1. שידול ופיתוי מיני: ניסיון של אנשים מבוגרים לשדל את הילדים ובני-הנוער לעסוק בפעילויות מיניות, בשיחות מיניות או לתת מידע אישי-אינטימי בנושא מיני.
2. שידול מיני אגרסיבי: שידול מיני דרך קשר בלתי מקוון (offline) עם העברין - באמצעות הדואר הרגיל, הטלפון או באופן אישי וכן ניסיונות או בקשות לקשר אישי, פנים מול פנים.
3. חשיפה לא רצויה לחומר מיני: חשיפה לתמונות פורנוגרפיות ולמידע פורנוגרפי דרך הדואר האלקטרוני או דרך אתרים באינטרנט, בלי לחפש או לרצות זאת אלא בזמן גלישה, חיפוש או קבלת דואר אלקטרוני.
4. הטרדה: איומים או תכנים מעליבים אחרים (לא כולל תכנים מיניים) אשר נשלחים לילדים או לבני-נוער, עליהם או על אחרים, באמצעות הרשת.

הסקר חושף את אמצעי הזהירות הננקטים בעת הגלישה באינטרנט על ידי הילדים, בני הנוער ומשפחותיהם. בנוסף, הסקר בודק אלו גורמים עלולים לסכן את המשתמשים הצעירים ובוחן את הידע של המשפחה על אופן הטיפול בדיווח על הטרדות ועל שידול, המתרחשות דרך הרשת.

53% מהמשתתפים בסקר היו נערים ו-47%, נערות.

מהסקר עולים הממצאים הסטטיסטיים הבאים:

פיתוי ושידול מיני

- ♣ 19% מהמשתמשים הצעירים קיבלו מסר או שידול מיני לא רצויים דרך האינטרנט במהלך השנה האחרונה.
- ♣ 5% מהמשתמשים הצעירים קיבלו הצעה אגרסיבית לשידול מיני במהלך השנה האחרונה, דוגמת הצעה להיפגש פנים מול פנים, דרך שיחת טלפון ו/או משלוח מכתבים, כסף או מתנות דרך שירות הדואר האמריקאי.
- ♣ שליש מהנסקרים אשר דיווחו על פיתוי היו גברים ושני שלישים היו נשים.
- ♣ 77% מקורבנות הפיתוי היו בגילאי 14 – 17 וכרבע היו בגילאי 10 – 13.
- ♣ מרבית הצעירים, אשר דיווחו על קבלת הצעת פיתוי, לא הוטרדו מאוד מאירועים אלה, אך 23% היו נסערים מאוד. 20% ציינו שהיו נבוכים מאוד ו- 20% דיווחו לפחות על סימפטום אחד של לחץ ו/או מצוקה.
- ♣ 70% ממקרי הפיתוי אירעו כאשר הילדים ובני-הנוער השתמשו במחשב הביתי ו- 30% מהמקרים אירעו בבית של מישהו אחר. שני שלישים ממקרי הפיתוי אירעו בחדרי צ'אט ו- 24% מהם אירעו דרך מסרים מיידיים (הודעה מדואר אלקטרוני אשר נשלחת ומתקבלת בזמן אמת).
- ♣ רק פחות מ- 10% ממקרי הפיתוי דווחו לרשויות (משטרה, ספקי אינטרנט או "קו חם").

חשיפה לא רצויה לחומר מיני

- ♣ 25% מהגולשים הצעירים נחשפו, ללא רצונם, לתמונות של אנשים ערומים במהלך השנה האחרונה.
- ♣ 57% מהבנים שנטלו חלק בסקר דיווחו על היחשפות לא רצויה לפורנוגרפיה, לעומת 42% מהבנות.
- ♣ כ- 63% מהנחשפים היו בני נוער בגילאים 15 – 17, כ- 29% היו בגילאי 13 – 14, כ- 7% היו בני 11 – 12. אף אחד מהשייכים לקבוצת גיל 10 לא נחשף באופן לא רצוי לחומר פורנוגרפי.
- ♣ 71% ממקרי החשיפה אירעו כאשר הצעירים גלו או חיפשו חומר ברשת, וכל שאר המקרים אירעו בזמן קבלת הודעות מהדואר האלקטרוני.
- ♣ 67% מהמקרים אירעו כאשר הצעירים השתמשו במחשב הביתי. 15% מהמקרים אירעו בבית-הספר, 13% מהמקרים אירעו בבתים של אנשים אחרים ו- 3% מהמקרים אירעו בספרייה.

- ♣ רק 3% ממקרי החשיפה הלא רצויה לחומר מיני דווחו לרשויות (משטרה, ספקי אינטרנט, "קו חם").

הטרדה

- ♣ 6% מהילדים ובני-הנוער קיבלו איומים או הוטרדו במהלך השנה האחרונה.
- ♣ 2% מהצעירים שהוטרדו דיווחו שהם מודאגים ומפחדים.

ממצאים עיקריים הראויים להתייחסות, כפי שעולה מהסקר:

- ♣ מספר מועט בלבד מהאירועים דווח לרשויות (המשטרה, ספקי האינטרנט, מורים או "קו חם" - hotline). מבין הרשויות, מרבית האירועים שדווחו, דווחו לספקי האינטרנט. נתון בולט בהקשר זה הוא כי רק 18% מהמקרים הקשים ביותר של שידול מיני אגרסיבי, דווחו.
- ♣ כ- 25% מכלל המשתמשים אשר נתקלו במקרים אלה דיווחו על כך להוריהם.
- ♣ 17% בלבד מהילדים ומבני-הנוער וכ- 10% בלבד מההורים ידעו לתת שם של רשות, כמו ה- F.B.I. או ספק האינטרנט, ככתובת שאליה ניתן לדווח על פשיעה באינטרנט.
- ♣ בבתים שבהם יש במחשב הביתי גישה לאינטרנט, שליש מההורים ענו שיש להם פילטרים או תוכנות "חוסמות" לאינטרנט.

מסקנות והמלצות

- ♣ יש לעודד את הילדים, את בני-הנוער ואת המשפחות, לדווח על אירועים מהסוגים המפורטים לספקי האינטרנט ובמידת הצורך - למשטרה.
- ♣ ארגונים ומרכזים אשר עוסקים בתחום, צריכים לפרסם את עצמם, כדי להגיע לתודעת קהל רחב, ככל הניתן, של צעירים.
- ♣ מרכזי בריאות הנפש, בתי-ספר ויועצים לענייני משפחה צריכים לעבור הדרכה לגבי השפעת התופעות הנ"ל על הצעירים.
- ♣ על ההורים והמבוגרים לרכוש ידע רב יותר, הבנה וניסיון לגבי פילטרים ותוכנות חוסמות למחשב.

על מקבץ דוגמאות נפוצות לשימוש באינטרנט לצורך פיתוי ושידול מיני, על קשר לא רצוי עם מבוגרים, על חשיפה לא רצויה לחומר מיני ולהטרדה – ראו נספח ב'. מדוגמאות אלו ניתן לקבל נקודת ראות מאוזנת לגבי התנהגויות, שעלולות להיתפס על-ידי ילדים ובני-נוער כלגיטימיות, למרות, שעל פי החוק, הן מהוות עבירה.

במסגרת הסקר רואיינו, כאמור, גם הורי הילדים.

הממצאים הסטטיסטיים העיקריים בהקשר זה לגבי בתים, שבהם יש מחשב ביתי עם גישה לאינטרנט (1,033 במספר) היו:

האם דיברתם עם ילדכם על:

- ♣ זehירות כאשר משוחחים עם זרים באינטרנט (85%)
- ♣ מתן כתובות/מספרי טלפון לאנשים באינטרנט (83%)
- ♣ דיבור online על דברים אישיים ופרטיים (77%)
- ♣ פגישות עם אנשים שהכירו דרך האינטרנט (73%)
- ♣ מענה להודעות ולמסרים שליליים ולא נעימים (72%)

בנוסף, ההורים נשאלו מספר שאלות כלליות, מהן עולה כדלקמן:

- ♣ הסתכלות על המסך כדי לראות מה ילדיהם עושים (97%)
- ♣ קביעת חוקים לגבי מה שהילדים לא צריכים לעשות באינטרנט (80%)
- ♣ שאלות לילדים על מעשיהם באינטרנט (78%) (מספר המשיבים - 1,501)
- ♣ בדיקת אתרים בהם ביקרו הילדים (63%) (מספר המשיבים - 1,501)
- ♣ בדיקת קבצים ודיסקטים (48%)
- ♣ בקשת רשות ההורים לצורך כניסה לאינטרנט (44%)
- ♣ הקצבת מספר השעות שבהן הילדים משתמשים באינטרנט (39%)

מקורות מידע והתערבות - דוגמאות

המרכז הלאומי לילדים נעדרים ומנוצלים

NCMEC – National Center For Missing & Exploited Children

המרכז הינו מקור מקיף וכולל עבור משפחות, עבור העוסקים במתן שירות לקורבנות (רופאים, עורכי-דין) ועבור אנשי אכיפת החוק. המרכז נתמך על ידי משרד המשפטים האמריקאי באמצעות המשרד לנוער ולמניעת עבריינות נוער Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention (OJJDP). המרכז מתפקד כבית פתוח וכמרכז לקבלת מידע על ילדים נעדרים ולהפצתו, מרכז לילדים שברחו מהבית ולילדים שנוצלו מינית, בכללם ילדים שנוצלו כתוצאה משידול דרך האינטרנט. בשיתוף עם שירות הפיקוח על הדואר, המכס וה-F.B.I., המרכז מפעיל CyberTipline – טופס מקוון, שבו ניתן לדווח על חשד לניצול מיני של ילדים. באמצעות טופס זה ובעזרת ה-Hotline שמפעיל המרכז, מתקבלים במקום דיווחים 24 שעות ביממה, שבעה ימים בשבוע, על ניצול מיני של ילדים ועל ייצור פורנוגרפיה באינטרנט והפצתה. השיחות יכולות להתקבל מארה"ב, מקנדה, ממקסיקו ומבריטניה. המרכז עובד ישירות מול מערכת אכיפת החוק, ויחדיו, הם מציעים עזרה טכנית, מקורות, מידע והמלצות בנושא.

כוח משימה בנושא פשעי אינטרנט כנגד ילדים

ICAC - Internet Crimes Against Children - Task Force Program

התכנית נוסדה בשנת 1998, במטרה להילחם בעבריינים אשר משתמשים באינטרנט כדי לנצל ילדים מינית. באמצעות התכנית, סוכנויות אכיפת החוק, ארציות ומקומיות, יכולות לרכוש מיומנויות, ציוד ומקורות אחרים כדי להילחם בתופעה. התכנית מעודדת את סוכנויות אכיפת החוק למנוע את הפשעים, לחקור את המבצעים ולתבוע אותם לדין. עד מחצית שנת 2000 הוקמו 30 כוחות משימה ובהם אנשי חוק (פדרלי, ארצי ומקומי), תובעים (פדרליים ומקומיים), אנשי חינוך מקומיים ואנשי בריאות הנפש.

תכנית של הבולשת הפדרלית האמריקאית

F.B.I. – Federal Bureau of Investigation

ה-F.B.I. ייסד תכנית (Innocent Images Program) אשר מתמקדת בניצול מיני של ילדים באמצעות המחשב. במסגרת זו, בכל יחידת שטח הוקצו שני מתאמים, שמטרתם לעבוד עם אנשי החוק הארציים והמקומיים כדי לחקור מקרים אשר חוצים גבולות מבחינת תחום השיפוט ולתבוע את העבריינים.

פיקוח של שירות הדואר האמריקאי

U.S. Postal Inspection Service

הפיקוח של שירות הדואר האמריקאי נועד להגן על ילדים שנמצאים online, על-ידי מעקב אחר העברת פורנוגרפיה של ילדים דרך הדואר. כמויות גדולות של חומר פורנוגרפי נשלחות דרך הדואר האמריקאי, ומספר רב של אתרים בלתי

חוקיים מציגים פרסומות על מכירת חומר פורנוגרפי על ילדים. לצורך לחימה בתופעה, עולה על עקבותיו של החומר הנ"ל, הפיקוח של שירות הדואר. בנוסף, המרכז של המכס האמריקאי להברחה וירטואלית (U.S. Customs Service Cyber Smuggling Center) מפקח על ייצור בלתי חוקי של חומר פורנוגרפי של ילדים, ייבואו והפצתו.

קנדה

הטיפול בנושא פורנוגרפיית ילדים

חקיקה

מהיבט החוק הקנדי, החזקת חומר הקשור לפורנוגרפיית ילדים, בכל כמות שהיא, מהווה פשע. ההגדרה הקנדית לפורנוגרפיית ילדים הינה רבת פנים, מחמירה וכוללת את המדיה האלקטרונית (לדוגמא: דמויות באינטרנט שאותן ניתן להעתיק). כמו כן, ההגדרה כוללת איסור על הצגת דמויות פורנוגרפיות של אנשים בגילאים שונים, אשר מתארים עצמם מתחת לגיל 18. החוק כולל מספר דרכים, שבאמצעותן ניתן לתבוע אנשים אשר פוגעים בילדים. סרסורים ולקוחות המתעסקים עם ילדים יכולים להיתבע תחת עבירה ספציפית, אשר כוללת מכירה או סרסרות לסקס עם מישהו שגילו מתחת ל- 18 או שהם מאמינים שגילו הוא מתחת ל- 18.

מכס

מטרת המכס במקרה של פורנוגרפיית ילדים הינה למנוע מפדופילים להכניס ו/או להוציא מקנדה חומר בנושא פורנוגרפיית ילדים. אנשים העוסקים בפורנוגרפיית ילדים אוהבים לפגוש אנשים אחרים העוסקים באותו נושא, והמכס הוא העין הצופיה עליהם ועל החומר שהם מביאים לקנדה (במידה שמדובר בחבילות ולא במעטפות קטנות).

משטרה

רק לאחרונה החלו סוכנויות המשטרה בקנדה להבין את גודל הבעיה של פורנוגרפיית ילדים ואת היקפה בקנדה. על כן, סוכנויות וונקובר ואונטריו כבר הקימו צוותי פעולה, כדי להתמודד עם מקרים של ייצור פורנוגרפיה, התעללות בילדים ופשעים דרך המחשב (cyber crimes), הקשורים לפורנוגרפיית ילדים. אולם, מבחינה לאומית, המשאבים אשר מיועדים לנושא זה, עדיין מוגבלים.

שיתוף פעולה

מודיעין המכס, ביחד עם גורמי החקירות במשטרה, ייסדו תכנית ארצית בנושא פורנוגרפיית ילדים, שבמסגרתה הם מחליפים ביניהם מידע ועוצרים אנשים אשר מגיעים למדינה או עוזבים אותה וכן מחרימים דברי דואר. כמו כן, גופים אלה משתפים פעולה עם סוכנויות שונות בארצות-הברית, כגון: המכס, ה-F.B.I, שירות הדואר והאינטרפול, כאשר מדובר בפשעים בינלאומיים / חוצי גבולות. האינטרפול וסוכנויות המכס ברחבי העולם עובדים יחדיו, כדי לאסוף מידע על רשתות פורנוגרפיה, על פורנוגרפיה באינטרנט ועל המקורות אשר מייבאים את

החומר הנ"ל ומייצאים אותו, ודואגים להפיצו לגורמים הרלוונטיים, על-פי העניין.

מידע להתמודדות והעשרה – בשפה העברית

אחד הפערים הבולטים הקיימים בהתמודדות עם התופעה, עם מאפייניה, עם חומרתה ועם היקפיה, מקורו בחוסר ידע מספיק בקרב הציבור הרחב בנושא. על כן, להלן מספר אתרים שבעזרתם ניתן להעשיר את הידע הקיים בנושא.

שיעור הכרת רשת האינטרנט

קורס למתחילים להכרת האינטרנט, אשר מעניק כלים בסיסיים לשימוש במידע ברשת. הקורס הינו מתוקשב (באינטרנט) ומכיל כחמישים שיעורים קצרים המספקים מידע לגבי מבנה הכתובות ברשת, כתובות הדואר האלקטרוני, דרכי החיפוש באינטרנט, כלי החיפוש וכדומה. השיעורים כוללים הסברים, תמונות ותרגילים.

האתר פותח על-ידי וועדת האינטרנט הממשלתית ועל-ידי אגף מערכות מידע בחשכ"ל בשנת 1998. השיעור מצוי באתר טכנולוגיות המידע הממשלתי:

<http://www.itpolicy.gov.il/wbt/odot.htm>

חכמים ברשת

האתר נועד להדריך ילדים, הורים ומורים בכללי היסוד של גלישה זהירה ברשת. האתר מציג את סכנות הגלישה וכן המלצות מעשיות להתמודדות. באתר מתבקשים הילדים להתלבט בדילמות שונות העשויות להתעורר בעת השימוש ברשת. להורים ולמורים מוצע מדריך מיוחד, ובו המלצות לשמירה על בטחון הילדים בבית ובבית-הספר. אתר זה, מבית סנונית, הוא חלק מתכנית גלים לבתי ספר היסודיים.

<http://galim.org.il/peoples/safety>

מנהל חברה ונוער

באתר ניתן למצוא מידע וחומרי הפעלה בנושא האינטרנט על היבטיו השונים, לדוגמא: אתיקה ואינטרנט, חבלה ברשת – דילמה מוסרית, זכויות יוצרים באינטרנט וכדומה.

<http://noar.education.gov.il>

למציאת המידע יש לרשום בדף הראשי של האתר ב"חיפוש באתר" את המילה אינטרנט (צד ימין למטה). על המסך יופיעו המסמכים הקשורים לנושא זה.

מדריך הורים לבטיחות ילדים ברשת

המאמר מפרט כיצד לאתר סימנים להימצאותם של ילדים בסכנה כתוצאה מגלישה באינטרנט, ומה ניתן לעשות כדי להקטין את הסיכון לפגיעה בהם.

המאמר מצוי באתר טכנולוגיות המידע הממשלתי.

<http://www.itpolicy.gov.il/topics/kids.htm>

התמכרות לאינטרנט

המאמר עוסק בנושא התמכרות לאינטרנט. הוא כולל נושאים כגון: כיצד מוגדרת התמכרות; מדוע האינטרנט ממכר; נתונים סטטיסטיים על התמכרות לאינטרנט; שאלון לבדיקה עצמית לגבי התמכרות לאינטרנט וכדומה.

המאמר מצוי באתר טכנולוגיות המידע הממשלתי.

<http://www.itpolicy.gov.il/topics/addiction.htm>

אינטרנט זה לא משחק ילדים

בכתבה, העוסקת בנושא הסכנות באינטרנט, ניתן לקרוא על הסכנות המצויות ברשת, על סימנים מחשידים ועל אמצעי הסברה, מניעה והגנה. כמו כן, מצויות בה כתובות שונות של אתרים המיועדים לילדים.

<http://perkollitgo.com/safekids.htm>

חוק המחשבים, התשנ"ה – 1995

תיאור החוק, הכולל הגדרות; עבירות מחשב – שיבוש או הפרעה למחשב או לחומר מחשב; מידע כוזב או פלט כוזב; חדירה לחומר מחשב שלא כדין; חדירה לחומר מחשב כדי לעבור עבירה אחרת; נגיף מחשב; נזיקין; תיקוני חקיקה וכדומה. החוק מצוי באתר טכנולוגיות המידע הממשלתי. המידע הוצא מ"פד-אור".

<http://itpolicy.gov.il/laws/comps.htm>

"אני גולש משמע אני קיים"

בכתבה מתוארים חמישה טיפוסים של גולשים ישראלים: הגולש התכליתי, הגולש העוין, הגולש המתלמד, הגולש ה"פריק" והגולש הממוצע. המידע נגזר מסקר שבוצע באינטרנט במהלך חודש פברואר (2001), בקרב מדגם מייצג של 1,213 גולשים דוברי עברית בני 16 ומעלה.

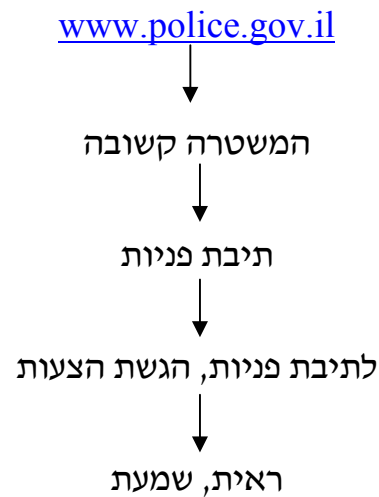
<http://images.maariv.co.il/cache/cachearchive/15042001/ART135620.html>

לאן לפנות?

במידה שנתקלת באחת מהסכנות שתוארו בסקירה זו או בכל מקרה, שבו הרגשת מאוים כתוצאה מהשימוש באינטרנט, ניתן לפנות למשטרה להגיש תלונה.

הגשת התלונה יכולה להעשות בשתי דרכים :

1. פנייה לתחנת המשטרה הקרובה למקום מגורידך – למרכז שירות לאזרח (מש"ל).
2. אתר האינטרנט המשטרתי – באמצעות האתר המשטרתי ניתן לכתוב תלונה לצוות עבירות מחשב ביאח"ה (יחידה ארצית לחקירות הונאה), באמצעות טופס "ראית, שמעת" :

סיכום

האינטרנט של ימינו, ארבעה עשורים לאחר שהחל השימוש בו, הינו כלי הנמצא בשימוש של מיליוני אנשים ברחבי העולם (מבוגרים, בני-נוער, ילדים) ובשימוש העושים בתחומי עשייה שונים ומגוונים, בעולם העסקים, הטכנולוגיה, הכלכלה, האקדמיה, התקשורת ועוד.

בעידן של היום, מדובר בכלי חיוני מאין כמותו, אשר מחד, אוגר מידע רב ויתרונותיו בולטים בעיקר בתחומי התקשורת והתקשורת הבינאישית, הלמידה, המחקר, המידע ועוד, ומאידך, חסרונותיו מחייבים תשומת לב, מודעות והקפדה.

הסיכונים הטמונים בשימוש באינטרנט, כפי שעולה מתוך הסקירה, רבים הם. מעגל המשתמשים בכלי זה, ההולך ומתרחב מדי יום, הופך את ציבור זה לקורבן פוטנציאלי לפשעים מסוגים שונים, שמקורם או ראשיתם - באינטרנט. הקשר באמצעות כלי זה הוא וירטואלי, ולא אחת מתפתח לקשר פנים מול פנים, לא תמיד עם האדם הנכון...

יש לזכור, שפרטים שונים הנכתבים באינטרנט, על-ידי המשתמשים, עלולים להוביל את מבצעי העבירות בחזרה אל אותם המשתמשים. על כן, במידה שאינם מעוניינים שכל אחד ברחבי העולם יידע עליכם דבר, אל תרשמו פרטים על עצמכם באינטרנט.

הילדים ובני הנוער, אשר אינם מודעים לטווח הסיכונים הרחב הטמון באינטרנט, ושהמחשב הוא חלק מסביבתם הטבעית, לצד לא מעט הורים אשר כלי זה זר להם ושהשימוש בו לא מוטמע בהם, משקפים מצב שבו דווקא הילדים ובני הנוער הם פלח האוכלוסייה, המצדיק, יותר מכול, התייחסות אישית ושימת דגש, ובכך התמקדה סקירה זו.

הסקירה נותנת מושג רחב לגבי עולם האינטרנט. תקוותנו, כי בכך תקל היא על ההסברה בקרב בני-הנוער והילדים, מצד הגורמים השונים, ותעלה את המודעות לסיכונים בקרב אוכלוסייה זו, תציע דרכי פעולה מושכלות לשימוש בכלי, תמנע ביצוע עבירות באמצעותו ולמעשה, תחזק את יתרונות הכלי ובו בזמן תחליש את חסרונותיו.

בנוסף על האמור, הסקירה רצופה, לכל אורכה, בעצות שימושיות להורים, למורים, לבני-נוער ולילדים המבוססות על מקורות מידע רבים מהארץ ומהעולם.

מתפקידה של משטרת-ישראל, כגוף האחראי על אכיפת החוק ועל הלוחמה בפשיעה, להתריע על הסיכונים המרכזיים, ולהגביר את המודעות אליהם, כחלק מעשייתה בתחום מניעת הפשיעה. יתרה מכך, לאחר מעשה הרצח על רקע לאומני שהחל במפגש וירטואלי בין נער ישראלי (אופיר רחום ז"ל) לבין בחורה, שהשתייכה לאחד מארגוני הפח"ע הפלסטיניים, חובתה של משטרה-ישראל, כגוף האחראי על בטחון הפנים, להתריע בכל הנוגע לתחום, מקבלת משנה תוקף.

ביבליוגרפיה

ספרים

קרמליש, כריסטיאן, אינטרנט לאנשים עסוקים, אופוס, תל-אביב, 1997.

הלקסיקון החדש למחשב האישי, פוקוס-מחשבים, רמת-גן, 1995.

מאמרים

Grienti Vincent, "Pedophiles and the Internet", RCMP GAZETTE, vol.59, no. 10, 1997, pp. 14-15.

Jackson Larry, "Safekids: A Bit of Prevention Is worth a Gigabyte of Cure", The Police Chief, November 2000, pp. 81-82.

Johnson Rebecca, "Looking Out For the Children – The Canadian Response to Child Pornography and Crimes Against Children", RCMP GAZETTE, vol. 60, no. 3, 1998, pp. 10-12.

אתרי אינטרנט

בן-אבי אופיר, רפפורט טל ורשתי דודו, מדריך הורים לבטיחות ילדים ברשת, ינואר 2001

<http://www.itpolicy.gov.il/topics/kids.htm>

פרץ חלי, התמכרות לאינטרנט, יוני 2001

<http://www.itpolicy.gov.il/topics/addiction.htm>

פרקול שרית, אינטרנט זה לא משחק ילדים, יוני 1999

<http://perkollitgo.com/safekids.htm>

פרקול שרית, אני גולש משמע אני קיים, אפריל 2001

<http://images.maariv.co.il/cache/cachearchive/15042001/ART135620.html>

חוק המחשבים, התשנ"ה – 1995

<http://itpolicy.gov.il/laws/comps.htm>

חכמים ברשת

<http://galim.org.il/peoples/safety>

מנהל חברה ונוער

<http://noar.education.gov.il>

שיעור הכרת רשת האינטרנט, אפריל 1998

<http://www.itpolicy.gov.il/wbt/odot.htm>

Finkelhor, David; Mitchell, J. Kimberly and Wolak, Janis, June 2000, Online Victimization: A Report on the Nation's Youth, by the Crimes Against Children Research Center, National Center for Missing & Exploited Children.
www.missingkids.com/download/nc62.pdf

Hatcher Colin, 2001
 Advice to Teachers with Kids at School Going Online
<http://www.safetyed.org/help/Schools/teachers.html>

Hatcher Colin, 2001
 Got a Problem? Need Some Good Advice? Here are ten of the most common problems you might run into online
<http://www.safetyed.org/help/kids/kidsfaq.html>

Hatcher Colin, 1998
 Kids in Cyberspace – A Guide for Parents and Teachers
<http://www.safetyed.org/help/kids.html>

Hatcher Colin, 2001
 Parents: Your Children Are Protected By Law From Commercial Exploitation Online
 COPPA: The Child Online Privacy Protection Act Of 1998
<http://www.safetyed.org/help/coppa.html>

Hatcher Colin, 2001
 What to do if Your Child is being Sexually Exploited on the Internet
<http://www.safetyed.org/help/childexploit.html>

Hatcher Colin, 2001
 Where to Report Internet Related Problems
<http://www.safetyed.org/hel/wherereport.html>

Magid Lawrence J.
 Teen Safety on the Information Highway
 National Center for Missing & Exploited Children, 1998
www.missingkids.com/download/nc57.pdf

Overman Dan
 What is the Internet?
http://www.achildsvoice.com/itc_internet.htm

30 Ways to Stay Safe Online
<http://encarta.msn.com/schoolhouse/safety.asp>

A Parent's Guide to Internet Safety
 U.S. Department of Justice, Federal Bureau of Investigation, Washington D.C., 1998
<http://www.fbi.gov/publications/pguide/pguidee.htm>

Cybersafe Kids: A Parents' Guide
 NCPC - National Crime Prevention Council
<http://www.ncpc.org/10adu12.htm>

Family contract for Online Safety – Kid's Pledge
http://www.safekids.com/contract_kid.htm

Family contract for Online Safety – Parent's Pledge
http://www.safekids.com/contract_parent.htm

Highlights of the Youth Internet Safety Survey, OJJDP Fact Sheet, #04, March 2001
 U.S Department of Justice, Office of Justice Programs, Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention
<http://www.ncjrs.org/pdffiles1/ojjdp/fs200104.pdf>

Internet Crimes Against Children, OVC Bulletin, U.S. Department of Justice, Office of Justice Programs, Office for Victims of Crime, May 2001.
http://www.ojp.usdoj.gov/ovc/publications/bulletins/internet_2_2001/welcome.2001

Internet Gambling
 NJ Department of Law and Public Safety, Division of Gaming Enforcement
<http://www.state.nj.us/lps/ge/gambling.htm>

Parents Guide to the Internet
 U.S. Department of Education, Washington D.C., November 1997
<http://www.ed.gov/PDFDocs/97-6609.pdf>

Staying Safe Online: A Young Person's Contract
<http://www.getnetwise.org/tools/toolscontracts.html>

Tips for Safer Surfing
<http://www.safesurf.com/lifeguard.htm>

What are the Risks
<http://www.safekids.com/risks.htm>

What Can Parents Do?
 NCIS – Naval Criminal Investigative Service
<http://www.ncis.navy.mil/Safekids/do.html>

נספח א' - מילון מונחים

***אוטוסטרדת המידע – Infohighway** – מונח המתייחס לדבר שאינו ממשי. האינטרנט אינו אוטוסטרדה. המונח נטבע, כדי לתאר תשתית אפשרית של העברת מידע.

***אינטרנט – Internet** – אוסף של רשתות תקשורת קטנות ומחשבים אישיים, שביניהם שפע של קשרים. רשתות ומחשבים אלה חולקים מידע (כלשהו) בעזרת פרוטוקולי תקשורת שונים, המשמשים כ"שפה המשותפת" שלהם.

***אתר – Site** – מיקום באינטרנט, בדרך-כלל למחשב מארח של שרת אחד או יותר או מערכת של דפי Web הקשורים זה בזה.

****בלתי מקוון – Offline :**

1. שאיננו מחובר ישירות אל מחשב. למשל התקן שאיננו מחובר אל ה-PC של המשתמש – או שהוא בלתי מקוון או שהועבר למצב בלתי מקוון.
2. בתקשורת נתונים – הכוונה היא שהמחשב אינו מקושר עם מחשב אחר.
3. באינטרנט, הכוונה היא לפעולות המבוצעות, כאשר המשתמש איננו מחובר בפועל למחשב אחר.

****גלישה – Surfing** – באינטרנט, זהו מונח המתאר מעבר של משתמש בין קבוצות דיון שונות או בין אתרי w.w.w (World Wide Web) שונים, כפי שגולש עובר מגל לגל.

****דואר אלקטרוני – Electronic Mail (e-mail)** – הודעות המשודרות דרך רשתות תקשורת במקום להיכתב על נייר ולעבור מסע מפרך דרך הדואר. הדואר האלקטרוני מאפשר למשתמש לנסח הודעות ולשדר אותן תוך שניות למספר נמענים בכל מקום הקשור לרשת. מקבל ההודעה יכול לקרוא אותה ולהשיב עליה בזמנו הפנוי.

***דף – Page** – ב-World Wide Web זהו מסמך HTML.

***דף הבית – Home Page** – מסמך חשוב או מרכזי באתר ב-World Wide Web.

***דפדפן – Browser** – תוכנית (תוכנה) המשמשת להתקשרות לאתרים ב-World Wide Web.

***הייפר – Hyper** – לא קווי, בעל יכולת להסתעף לכיוונים רבים.

****וירוס – Virus** – תוכנת מחשב המיועדת לשמש כמהתלה או כחבלה, המשכפלת את עצמה על-ידי היצמדות לתכניות אחרות, ומבצעת פעולות לא רצויות ולפעמים מזיקות.

*מתוך: קרמליש, כריסטיאן, אינטרנט לאנשים עסוקים, אופוס, תל-אביב, 1997.
 **מתוך: הלקסיקון החדש למחשב האישי, פוקוס-מחשבים, רמת-גן, 1995.

****חשבון משתמש** – User Account – כל מידע המגדיר את המשתמש, כולל שם משתמש, הסיסמה הנחוצה להתחברות, הקבוצות שבהן הוא חבר והזכויות וההרשאות שיש לו לשימוש במחשב ולגישה אל משאביו.

***כתובת URL** – קיצור של Universal Resource Locator. משמשת למעשה ככתובת באינטרנט, שאותה רושמים בצורה מובנת לדפדפן. כתובות Web מתחילות, בדרך כלל, ב- HTTP:// (או קידומת אחרת ואחריה //:) ומסתיימות ב- HTML או רק ב- / המציין את קובץ או תיקיית ברירת המחדל.

***לקוח** – Client – תכנית כמו דפדפן Web, המתחברת לתכנית השרת המרכזית ושולפת ממנה מידע.

****מדומה** – Virtual – לא ממשי; ייצוג במחשב של דבר ממשי.

****מודם** – Modem – התקן הממיר אותות ספרתיים, המיוצרים על-ידי היציאה הטורית של המחשב לאותות אנאלוגיים, הנדרשים לשידור על-פני קווי טלפון, ובאותה דרך, הופך אותות אנאלוגיים נכנסים למקבילים הספרתיים שלהם. במחשוב האישי משתמשים במודמים לעתים תכופות לצורך חילופי תכניות ונתונים על מחשבים אחרים ולגישה אל שירותי מידע מקוונים.

***מולטימדיה** – Multimedia – שילוב של אמצעי תקשורת שונים, טקסט, תמונות, צליל, וידאו, אנימציה (הנפשה) וכדומה.

***מילת מפתח** – Key Word – מילה, אשר אם משתמשים בה, יכולה להצביע על מסמכים מסוימים בתוך בסיס נתונים, המכיל מילות מפתח נוספות. מילות מפתח טובות הן אלו המצמצמות את מספר ה"פגיעות" ככל האפשר.

***מנוע חיפוש** – Search Engine – בסיס נתונים עצום של כתובות אינטרנט שבהן המשתמש יכול לבקר. מנועי החיפוש הם הכלים המרכזיים בחיפוש אחר מידע ב- Web.

****מקוון** – Online :

1. מחובר ישירות ונגיש למחשב. לדוגמא: התקן שחובר בהצלחה אל ה-PC והועבר למצב פעולה On.
2. בתקשורת נתונים, הכוונה היא להתחברות אל מחשב אחר.
3. בלוח מודעות אלקטרוני, הכוונה היא לקובץ או ליישום הזמין למשתמש.
4. באינטרנט, פעולות המבוצעות כאשר המשתמש מחובר למחשב אחר.

****מרחב התקשורת** – Cyberspace – המרחב המדומה שנוצר על-ידי מערכות מחשבים, המוגדר כמרחב תלת-מימדי ללא גבולות בו מתרחשים אובייקטים ואירועים ובו יש להם מיקום וכיוון יחסיים.

***סימניה** – Bookmark – נקראת גם רשימה "חמה", או רשימת אתרים מועדפים. זו רשימה השומרת את הקישורים לכתובת Web.

****סיסמה – Password** – אמצעי בטיחותי, המשמש לזיהוי משתמשים מוסמכים במחשב אישי או ברשת תקשורת מחשבים. כמו כן, משמשת הסיסמה להגדרה מפורטת יותר של זכויות הגישה של המשתמשים, כגון: קריאה בלבד, קריאה וכתיבה או הורדת קבצים.

****סמל – Icon** – ממשק גרפי למשתמש, סמל המוצג על גבי המסך ומייצג תכנית, קובץ נתונים, פונקציה או יישות אחרת במחשב.

****ספר אלקטרוני – Electronic Book (e-book)** – ספר מודפס שהוסב לאמצעי אלקטרוני.

****פורום של שיחה – Chat Forum** – במערכות של לוח מודעות אלקטרוני, זהו פורום מיוחד או ועידה מיוחדת, המאפשרים למספר מנויים המקוונים באותו זמן לשוחח זה עם זה על ידי הקלדת מסרים.

***קבוצות דיון – Newsgroup, Netnews, Usenet** – המונחים הללו הם למעשה מונחים נרדפים. Usenet היא רשת תקשורת בינלאומית של רשתות תקשורת, המופצת בעיקר באמצעות האינטרנט, אך היא אינה זהה לאינטרנט. יש משתמשים ללא גישה לאינטרנט שהם בעלי גישה ל- Usenet ולהיפך. ברוב המקרים יש גישה לשניהם. התוכן של קבוצות הדיון נתרם על ידי הקוראים, השולחים מאמרים ומגיבים למאמרים קודמים שנשלחו.

***קישור – Link** – מילה או תמונה מיוחדת, שהבחירה בה מעבירה את הדפדפן לדף אחר או ליעד חדש.

***רשת – Net** – מונח כללי, המתייחס, באופן מופשט, לכל המחשבים בעולם. משמש להתייחסות לרשתות תקשורת המקושרות ביניהן, לאו דווקא לאינטרנט, אולם, בדרך כלל, הכוונה היא לאינטרנט.

****שירות מקוון – Online Service** – מרכז מידע המאפשר תקשורת בין מחשבים רבים באמצעות מודם.

****שם משתמש – User Name** – שם ייחודי, המזהה את חשבון המשתמש באינטרנט או בכל רשת תקשורת.

***שרת – Server** – תוכנה או מחשב הפועלים כמקור מידע או משאב ריכוזי הזמינים ללקוח (לדוגמא: אתרי Web).

***שרת-לקוח – Clint-Server** – מערכת שרת-לקוח היא מערכת שבה תכניות לקוח שונות מתחברות לשרת מרכזי, לשם קבלת מידע או תקשורת.

***תוכנה חופשית – Freeware** – תוכנה שהשימוש בה חינם.

***תכנית שיתופית – Shareware** – תוכנה שהשימוש בה עולה כסף.

***תיבת דואר נכנס – Inbox** – תיקייה בתכנית הדואר האלקטרוני, המכילה את הדואר הנכנס לפני שנמחק או הועבר לתיקייה אחרת לשם אחסון.

***תמונה תומכת מפה - Image Map** – תמונה שניתן ללחוץ עליה כדי להתחבר לכתובות ה-URL השונות, בהתאם למקום הלחיצה.

***ATTACHMENT** – קובץ שבעזרתו ניתן להעביר קבצים שונים דרך הדואר האלקטרוני.

***FAQ** – קיצור של Frequently Asked question – רשימת שאלות שכיחות.

***HTML** – קיצור של Hypertext Markup Language. השפה המשמשת לעיצוב מסמכים בעבור ה-World Wide Web כולל עיצוב מבני וקישורים.

***HTTP** – קיצור של Hypertext Transport Protocol. טכניקה בה משתמשים שרתי Web להעברת מידע לדפדפני Web.

***WEB** – מילת קיצור למונח הארוך World Wide Web.

***WORLD WIDE WEB** – מקטע של האינטרנט המכיל את כל המשאבים אליהם ניתן להגיע באמצעות פרוטוקול HTTP או כל פרוטוקול אינטרנט אחר המובן לדפדפן ה-Web.

נספח ב' - דוגמאות להטרדה

דוגמאות לשידול ופיתוי

- נערה בת 13 סיפרה, שמישהו שאל אותה מה גודל החזיה שלה.
- נערה בת 14 סיפרה, שאדם שסיפר שהוא בן 18 או 20 שלח לה הודעה, ובה הוא שאל אותה לגבי מידותיה ולגבי צורתה החיצונית.
- נערה בת 15 סיפרה, שאדם מבוגר "הטריד" אותה. הוא שאל אותה האם היא בתולה וביקש להיפגש עמה.

דוגמאות לקשר עם מבוגרים

- נער בן 15 התיידד עם בחור צעיר, כאשר הוא עיצב אתר אינטרנט עבור קבוצת המוסיקה שלו. הם נפגשו פנים מול פנים. הורי הנער לא ידעו על הידידות הזו או על הפגישות.
- נער בן 17 תיאר מערכת יחסים עם אישה בסוף שנות העשרים לחייה כ"רומנטית" אך לא מינית. הם אף פעם לא נפגשו.
- נערה בת 16 התיידדה עם גבר בשנות השלושים לחייו. הם נפגשו במקום ציבורי. הוא רצה לבלות איתה את הלילה, אך היא סירבה.

דוגמאות לחשיפה לא רצויה

- ילדים בני 11 חיפשו משחקים באינטרנט. הם רשמו בחיפוש "fun.com", ונכנסו לאתר פורנוגרפי.
- נער בן 15 חיפש חומר על המכונית המשפחתית שלהם מסוג "escort" (אסקורט). הוא הקליד את המילה במנוע חיפוש, וקיבל אתר בנושא שירותי ליווי (escort service).
- נערה בת 16 נתקלה באתר פורנוגרפי כאשר במקום לכתוב "teen.com" רשמה את המילה "teen".
- נער בן 13 שאוהב האבקות (ספורט) קיבל דואר אלקטרוני שנושאו היה האבקות. כאשר הוא פתח את ההודעה מצא, שהיא הכילה חומר פורנוגרפי.
- נערה בת 12 קיבלה הודעה בדואר האלקטרוני שהנושא היה "Free Beanie Babies". כאשר פתחה את ההודעה, היא ראתה תמונה של אנשים ערומים.

דוגמאות להטרדה

- נערה בת 17 אמרה, שאנשים שכעסו עליה יצרו עליה "דף שנאה" באינטרנט.
- נער בן 14 קיבל מסר מידי ממישהו, שטען שהוא מתחבא בתוך ביתו של הנער עם מחשב נישא. הנער היה לבדו בבית וההודעה הפחידה אותו.
- נערה בת 14 אמרה, שילדים מבית-הספר מצאו פתק מחבר שלה. הם סרקו אותו, שמו אותו באתר באינטרנט והפיצו אותו בבית-הספר דרך הדואר האלקטרוני.
- נערה בת 12 סיפרה, שמישהו הפיץ עליה דף באינטרנט, אשר כלל קללות וכינויים מיניים.

נספח ג' - כתבות

סקר: רוב הגולשים באתרי סקס - בני 12 – 17

מאת: יעל גאוני

לקוח מתוך: ידיעות אחרונות, כותרת, יום שלישי, 7.8.2001, עמוד 24.

"קבוצת גילאי 12 – 17 הינה הגדולה מבין קבוצת הישראלים הגולשים מהבית באתרי הסקס השונים באינטרנט. כך עולה מנתוני חברת "נילסן נט רייטנגס", העוסקת בבדיקת דפוסי ההתנהגות של גולשי האינטרנט מהבית. עוד התברר כי אתרי הסקס הישראליים הם המועדפים על הגולשים הישראלים, ואתר "סקס פור פרי" הינו הפופולרי ביותר. במהלך יוני, החודש שבו נערך הסקר, גלשו באתרי הסקס יותר מ- 132 אלף ישראלים, המהווים 13.2 אחוז מהגולשים בישראל. יצוין כי רוב הגולשים לאתרי סקס הם זכרים (81.9 אחוז)".

האינטרנט מהווה מרכיב חשוב בגיל התבגרות

סקר חדש מגלה, כי רוב בני הנוער האמריקאים עושים שימוש נרחב ברשת ויתקשו לוותר על כך.

לקוח מתוך: וואלה מחשבים: יום שלישי, 26.6.2001

<http://computers.walla.co.il/ts.cgi?tsscript=item&path=483&id=79481>

"מחקר מקיף שערכה חברת Pew Internet בנוגע להרגלי שימוש באינטרנט של הנוער בארצות הברית, מצביע על מרכזיותו של האינטרנט בחייהם של נערים רבים. 73% מכלל הנערים בגילאי 12 – 17 גולשים באינטרנט, שיעור שווה ערך ל- 17 מיליון גולשים.

75 אחוז מהנערים הגולשים אמרו, כי האינטרנט יחסר להם אילו יאלצו להפסיק לעשות בו שימוש. מחצית הנערים הגולשים טענו שהאינטרנט שיפר את יחסיהם עם חברים ושליש טענו שהגלישה עזרה להם להתחבר עם חברים חדשים.

חמש הפעולות השכיחות ביותר בקרב הנוער בגילאים אלה הן: אי מייל, גלישה למען הכיף, אתרי בידור, מסרים מיידיים וחיפוש אחר מידע הקשור בתחביביהם. רק 31 אחוז מהצעירים דיווחו על רכישת מוצר באתרי אינטרנט.

עוד מתברר מן הסקר, כי 74 אחוזים מהנערים הגולשים (כ- 13 מיליון) עושים שימוש קבוע בתוכנות למסרים מיידיים, זאת לעומת 44 אחוז מבוגרים בלבד. 19 אחוז מהנערים הסבירו, כי מסרים מיידיים הם אמצעי המרכזי לתקשר עם חברים לדעתם.

55 אחוז מכלל הורי הנערים הגולשים, מאמינים שלימוד הגלישה באינטרנט הכרחי למען עתיד הילדים, 40 אחוז נוספים הגדירו זאת כחשוב. כ- 60 אחוז מההורים אמרו שהציבו כללים לילדיהם באשר לגלישה באינטרנט, אחוז דומה טורח לבדוק את תכני הגלישה בעצמו. 70 אחוז מההורים הציבו את המחשב בחדר בו ניתן לפקח אחר גלישת הילדים, ו- 41 אחוז התקינו תוכנה המגבילה את גלישת הילדים.

45 אחוז מההורים מודאגים מהסכנות האורבות לילדיהם באינטרנט במישירין או בעקיפין. 40 אחוז אף הודו, כי רבו עם ילדיהם בקשר לנושא האינטרנט".

מהמרים בעולם וירטואלי, גובים את החובות במציאות

מאת דודי גולדמן

לקוח מתוך: ידיעות אחרונות, 24 שעות, יום ראשון, 22.7.2001, עמוד 25

"עשרות אלפי "קפה אינטרנט" פועלים כיום בעולם, ומהם כמה עשרות בישראל. הרעיון פשוט: בית קפה, שיש בו כמה מחשבים אישיים המחוברים לאינטרנט. התשלום נעשה לפי דקות גלישה, או בקניה מראש של קופונים לגלישה. בעל בית קפה מרוויח לרוב מהפער שבין המחיר שהוא משלם לספק האינטרנט לבין מחיר הגלישה שהוא גובה מהלקוחות.

בשנים האחרונות, "קפה אינטרנט" החלו להתמחות בתחומים ספציפיים. כך למשל, באזור הקריות בחיפה פועלים מספר "קפה אינטרנט", שאנשים מגיעים אליהם כדי לצפות בקטעי וידאו של מופעי סקס. התמחות אחרת היא הימורים, למרות שהימורים אסורים בישראל, פועלים בארץ מאות מועדוני הימורים. לאחרונה יותר ויותר בתי קזינו בלתי חוקיים מציבים גם מחשבים אישיים, המאפשרים לחבר'ה להמר גם באינטרנט.

תחום ההימורים נחשב לשני ברווחיותו ברשת, אחרי עסקי הפורנוגרפיה. בעולם פועלים כ-12 אלף אתרי הימורים גדולים. מאחר שבמדינות רבות בעולם ההימורים אסורים, נוהגים בעלי חברות האינטרנט להרחיק את השרתים למדינות שבהן לא חל איסור כזה. ברשת קיימים כמה עשרות אתרי הימורים ישראלים, שהשרתים שלהם נמצאים בדרך כלל בקפריסין, בלונדון וביוון, אף שפעילות האתר עצמו נעשית בארץ.

עסקי ההימורים באינטרנט מגלגלים מיליוני דולרים. המהמר מפקיד עירבון, או את מספר כרטיס האשראי שלו, וכאשר הוא מפסיד, נגבה הכסף עד הסנט האחרון בכל אמצעי ושיטה. ההימורים אמנם נעשים און-ליין, כלומר בצורה וירטואלית, אבל ההפסד, ובעיקר הגבייה האלימה, נעשים בצורה מאוד מציאותית."

פשעים לא וירטואליים

מאת: אלכס דורון

לקוח מתוך: מעריב, חדשות – בטחון, 21.1.2001

<http://images.maariv.co.il/cache/cachearchive/21012001/ART107134.html>

מפגשים בצ'אט הסתיימו גם באונס

"מקרי פשע רבים, שמקורם בקשרים שנוצרו דרך האינטרנט, נחשפו באחרונה בכלי התקשורת בארצות הברית.

באיתקה שבמדינת ניו-יורק, הואשם גבר בן 32, אב לשלושה, באונס נערה בת 14 שפגש באמצעות האינטרנט. הפגישה התקיימה בחדר במלון ששכר תחת שם בדוי, שם אנס את הצעירה. מקרה דומה אירע זמן קצר לאחר מכן בעיירה אחרת במדינת ניו-יורק; גולש באינטרנט פיתה נערה לפגוש אותו בעקבות צ'אט. היא חשבה שמדובר בצעיר בן גילה, מוכר לה – אך כשהגיעה לפגישה עמו, תקף אותה. ואילו גולשת בת 13 סיפרה בצ'אט שאירגן העיתון יו.אס.איי טודיי כיצד נפגשה עם אדם שהציג את עצמו כסטודנט בן 23, אך היה למעשה פדופיל בן 41.

הורים : "מותר לבלוש ולחקור"

מסקרים שקיימו עיתונים אמריקניים בתקופה האחרונה עולה, כי רוב הנשאלים הצדיקו "רחרח, חקירה ובלוש" אחר ילדים הגולשים באינטרנט. ההורים הסבירו, כי המטרה היא "הגנה על שלום הילדים". מחקרים חדשים, שנעשו בשנה האחרונה בארצות הברית ובאנגליה, מצביעים על כך שהאינטרנט הוא מקור דאגה משמעותי עבור הורים רבים – בעיקר בשל חוסר הוודאות לגבי זהות בני-שיחם המקוונים של הילדים".

פוליטיקאי הלך לפגוש בת 11 בדיונית שפגש באינטרנט – ונעצר

מאת : יורם המזרחי / קנדה

לקוח מתוך : מעריב, היום - משהו עולמי, 14.2.2001

<http://images.maariv.co.il/cache/cachearchive/14022001/ART116561.html>

"ג'ורג' הרמן קרסטר בן ה-66 הועמד לדין באשמת התקשורת באינטרנט למטרת ביצוע פשע מין.

פוליטיקאי ידוע מוונקובר, שהתקשר באינטרנט עם הורים שהציעו את בתם בת ה-11 לפדופילים, יצא לבית המלוך שם עמד לפגוש את הקטינה, אך במקום זאת נעצר על ידי בלש ושוטרת שהתחזו כהורי הילדה שלא היתה ולא נבראה. ג'ורג' הרמן קרסטר בן ה-66, לשעבר חבר הפרלנט המחוזי של בריטיש קולומביה ומבכירי הפוליטיקאים המקומיים, הועמד לדין באשמת התקשורת באינטרנט למטרת ביצוע פשע מין.

קרסטר ניסה לטעון שאי אפשר לשפוט אותו, מפני שהקטינה לא היתה אלא מלכודת והשוטרים משכו אותו במתכוון לרכוש שירותי מין.

לעומת זאת אמרה המשטרה, שהפעולה היתה חוקית ונשענה על חוק חדש המאפשר לעצור עברייני מין המשתמשים באינטרנט, אפילו אם ההתקשורת האלקטרונית היא מלכודת מכוונת. השופטת קתרין נילסן דחתה את טיעוני ההגנה והשתמשה בחוק החדש כדי למצוא את הפוליטיקאי אשם.

בעוד קרסטר, הצפוי ל-17 שנות מאסר, ממתין לגזר דינו, יצאו ארגונים שונים כנגד המשטרה בטענה שהאינטרנט חייב להיות חופשי ממעקב משטרה ומלכודת עוקץ. התובע הכללי של בריטיש קולומביה הגיב על כך בטיעון כי האינטרנט אינו מעל לחוק. הוא אף קרא לממשלת קנדה להחמיר חוקים הקשורים בתקשורת אלקטרונית ולהעלות את גיל ההסמכה המינית בקנדה מ-14 ל-17".

מהו צ'אט ?

מאת : דרור גולברמן

לקוח מתוך : מעריב, חדשות – בטחון, 21.1.2001

<http://images.maariv.co.il/cache/cachearchive/21012001/ART107153.html>

שיחות תמימות בין זרים

"צ'אט, מהפעילויות הפופולריות והוותיקות ביותר באינטרנט, הוא שיחה בכתב שנערכת בין גולשים. המשתתפים בצ'אט אינם מכירים זה את זה, אלא רק את הכינויים שהם בוחרים לעצמם. זוהי נקודת מפגש וירטואלית בין משתמשים מכל העולם, בה כל משתמש יכול להציג עצמו בכל דרך שירצה, גם אם היא אינה מעוגנת כלל במציאות.

במקרים רבים מציגים עצמם גולשים כבני המין השני, או כצעירים או מבוגרים יותר מגילם האמיתי. שיחת צ'אט לא מאפשרת לאתר בקלות את המשתתפים בה, ולא משאירה עקבות במחשב לאחר שהיא מסתיימת. כמו כן, כמעט ואי אפשר למנוע גישה לצ'אטים.

צעירים וצעירות רבים בישראל מבליים זמן רב בצ'אטים באינטרנט, שמתנהלים באתרים ישראלים בינלאומיים. לרוב מדובר בשיחות תמימות, אולם מומחים ממליצים שלא להיפגש פנים אל פנים עם מכרים מצ'אט. אם בכל זאת נפגשים, כדאי לשמור על כללי זהירות: לקיים את הפגישה במקום ציבורי והומה, ובשום פנים ואופן לא להגיע לבד".

כללי זהירות ברשת

מאת: שרית פרקול

לקוח מתוך: מעריב, חדשות – בטחון, 21.1.01

<http://images.maariv.co.il/cache/cachearchive/21012001/ART107136.html>

"האינטרנט הוא אוקיינוס של מידע, אך הוא שורץ גם בכרישים. וכמו שהוא פותח צוהר יציאה אל העולם, הוא גם פותח צוהר כניסה אל החיים המוגנים של המשתמשים.

יש באינטרנט הרבה מאוד אתרים שימושיים וחינוכיים, אבל יש הרבה יותר אתרים וחומרים שאינם הולמים ילדים. המצב היה כך לפני שנה וחצי, והוא עדיין כזה: בהרבה מאוד בתים, המומחים הגדולים למחשב והמשתמשים העיקריים הם הילדים ובני הנוער. זה הדור שנולד עם העכבר ביד, ואם הורים רבים יודעים מקסימום לגלוש קצת לאתרי חדשות ולשלוח דואר אלקטרוני, הילדים – כמו הנער שנרצח – יודעים לבנות אתרים, לדבר בצ'אטים, לכתוב תוכנות, לפצח תוכנות.

החלקים האינטרקטיביים באינטרנט הם בעלי הפוטנציאל המסוכן ביותר: האפשרות ליצור קשר מעמיק ואינטימי עם זר, דרך צ'אטים (שיחות מקוונות), תוכנות מסרים מיידים כמו LCQ ואודיגו, או אפילו התכתבות איטית יותר בדואר האלקטרוני. רמת האינטנסיביות של קשר כזה יכולה להגיע, אצל מבוגרים, עד אהבה ונישואין. אצל ילדים – עד יציאה לפגישה גורלית שממנה אין דרך חזרה.

האינטרנט כשלעצמו, בניגוד למה שאומרים עכשיו כמה אנשים אפופי צער, כמוֹבן אינו הורג. אבל עלולים לפגוש דרכו אנשים מסוכנים, וכעת נוספו אליהם כנראה גם גורמים לאומניים, והללו יכולים גם יכולים להרוג.

בין העצות להגנה על ילדים גולשים שמתבססות על הנחיות של האף. בי. איי: מקומו של מחשב עם אינטרנט צריך להיות בחדר משותף לכל המשפחה, לא בחדר פרטי וסגור של הילד, יש להורות לילדים לא למסור פרטים אישיים דרך האינטרנט; להורות לילדים לא לקבל מזרים תמונות או תוכנות, והכי חשוב: להסביר שוב ושוב לילדים ולבני הנוער שאין להיפגש בחיים האמיתיים עם מישהו שהכירו דרך האינטרנט, בלי לידע הורה, או מבוגר אחראי אחר".

נספח ד' – דוגמאות להסכם משפחתי לבטיחות online

התחייבות הילדים

1. אני מבטיח/ה שאספר להוריי מיד על התקלות במידע אשר גורם לי להרגיש לא בנוח.
2. אני מבטיח/ה שלא אמסור ברשת את שמי הפרטי ואת שם משפחתי, את הכתובת ואת מספר הטלפון שלי, את שם בית-הספר ואת מיקומו, את מערכת השעות שלי, את סיסמת המחשב שלי, את כתובת הדואר האלקטרוני שלי, את גילי או כל פרט מזהה אחר, ללא אישור הורי.
3. אני מבטיח/ה שאף פעם לא אסכים ללכת ביחד עם מישהו שהיכרתי דרך האינטרנט בלי לבדוק עם ההורים. אם ההורים מסכימים לפגישה, אני מבטיח/ה שהפגישה תהיה במקום ציבורי בליווי של הורה, מבוגר או חבר.
4. אם אקבל הודעה, שהתוכן שלה שלילי, וגורם לי אי-נעימות, לא אענה עליה, ואספר על כך להוריי.
5. ההורים ואני נחליט ביחד על חוקים הקשורים לשימוש באינטרנט ובצ'אטים. נחליט על השעה שבה אני יכול/ה להתחבר לאינטרנט, על פרקי הזמן שבו אני יכול/ה לגלוש באתרים, על דיונים וצ'אטים בהם מותר לי להסתכל ולהשתתף.
6. אני מבטיח/ה שאף פעם לא אכנס לאתרים אסורים או אעבור על החוקים ללא אישור ההורים.
7. אני מבטיח/ה שאף פעם לא אשלח תמונה שלי דרך האינטרנט או דרך הדואר הרגיל לאף אחד ללא אישור ההורים.
8. אני מבטיח/ה שאף פעם לא אתן את מספר כרטיס האשראי שלי או של בני-משפחתי באינטרנט או בצ'אט ללא אישור ההורים.
9. אני מבטיח/ה שאף פעם לא אחתום על דבר ב- online ללא אישור ההורים.
10. אני לא אעשה דבר באינטרנט או בצ'אט, אשר יפגע באנשים אחרים, ולא אעבור על החוק.

אני מסכים/מסכימה

ילד/ה _____ תאריך _____

אני אעזור לילדי לעמוד בהסכם הזה ואני אאפשר שימוש הגיוני ונכון באינטרנט, כל עוד נאכפים חוקים אלו וחוקים אחרים בבית.

הורה

תאריך

התחייבות ההורים

1. אני מכיר את שירותי ה-online ואת אתרי האינטרנט שילדיי משתמשים בהם. אם לא אדע כיצד להשתמש בהם, אבקש מילדיי שידריכו אותי.
2. אני מקבע חוקים הגיוניים וסבירים לשימוש במחשב על-ידי ילדיי, אדון עמם על החוקים הללו ואציב אותם ליד המחשב כתזכורת. אשגיח על עמידתם בחוקים, במיוחד בכל מה שנוגע לפרקי הזמן בהם ישתמש במחשב.
3. לא אגיב בחריפות אם ילדיי יספרו לי על בעיה שנתקלו בה באינטרנט. במקום זאת, נעבוד יחדיו, כדי לנסות ולפתור את הבעיה ולמנוע אותה.
4. אני מבטיח/ה לא להשתמש במחשב או באינטרנט כ"בייביסיטר אלקטרוני".
5. אעזור להפוך את השימוש באינטרנט לפעילות משפחתית, ואבקש מילדיי לעזור בתכנון אירועים משפחתיים, הכוללים את השימוש באינטרנט.
6. אנסה להכיר את "חברי ה-online" של ילדיי, בדיוק כפי שאני מכיר/ה את חבריהם מבית-הספר או מהשכונה.

שם ההורה

תאריך

אני מבין/ה שהוריי הסכימו לחוקים אלו, ואני מסכים/מסכימה לעזור להם לסייר באינטרנט.

שם הילד/ה

תאריך